

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, színház-utca 123. sz. a.
Kórodi-féle ház, II. lépcső, I. em.,
hol a szerkesztő hétköznapokon délelő
9-11 óra között,
Bolonya, mester-utca 325. sz. a.
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hír-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

18. szám.

Brassó, Szombat, február 12-én.

III. évfolyam 1887.

Magyar társadalmunk.

Még nem rég volt ideje annak, hogy so-
kan és sajnos! igen sokan, kiket a brassói ma-
gyarság ügye közelről — de minden önérdék
nélkül — érdekelt és kik az itteni magyarság
ügyét önzetlenül szívükön hordták, nyíltan
hangoztatták, hogy lehetetlen még csak remélni
is azt, hogy itt a magyarság ügye egyhamar
megváltozzék; mert eltekintve attól, hogy a
fenforgó viszonyok magok igen-igen kedvezőt-
lenek, mert a magyarság itt kellő támogatás-
ban felsőbb hatóságai által nem részesítettik,
maga a magyarság is sokkal közönyösebb és
egyesek jogosulatlan ambíciója által sokkal
inkább félrevezettetik, semhogy önérzetre éb-
redve, ügyét önmaga kezébe venni és intézni
tudná.

De hála az égnek, a viszonyok szerencsé-
sen megváltoztak!

Az utolsó években a kormány maga is
különösen tanintézetek felállítása és szakavatott
tanerők alkalmazása által igen szép életjeleit
adta annak, hogy itt a magyarság igényeinek
megfelelni és azt támogatni akarja, és habár
a kormány ezen tevékenysége sok évi kérés
és könyörgés eredménye volt, az eredmény
megvan és tagadhatatlan, hogy ezen kormány-
támogatás a magyarság ügyét itt már is lé-
nyegesen előmozdította.

Ennél sokkal fontosabb és messze kihatóbb
azonban azon tevékenység, melyet maga
a brassói magyarság itt újabb időben és kü-
lönösen az utolsó 3-4 évben kifejtett; egy
tevékenység, mely míg egy-észről a brassói
magyarság önérzetének felébredéséről tanusko-
dik, addig másrészt ezen magyarság hazafi-
ságának, áldozatkészségének és életrevalósá-
gának is örök, elvithetetlen emléket emelt, de
együttal bizalommal töltötte el azok lelki-
ületét is, kik addig kétkedve és reményt vesztve te-
kintettek a magyarság ügye felé.

A brassói magyarság az utolsó három év
alatt négy nagy és messze kiható intézményt
létesített kebelében. Az egyik a *közművelődési
egylet fiókja*; a második az *Első brassói takaré-
és önszegélyző szövetkezet*; a harmadik a *magyar
óvoda*; és a negyedik a *szegény iskolás gyerme-
keket segélyező egylet*.

Mind a négy intézmény a brassói ma-
gyarság valóban nemes lelkiületéről és áldozat-

készségéről, de egyúttal élet evaló hazafiságá-
ról és arról tesz tanuságot, hogy a bras-
sói magyarság hazaszeretete egész hevével fel-
fogja itt misszióját és hogy azért, ha áldozat-
tok árán is, küzdeni, tenni akar.

A kulturegyleti fiók megalapítása által
örök időre szóló szentegyházat, templomot áll-
litott fel a brassói magyarság a hazafiságnak,
a hazaszeretetnek és egyúttal a felebaráti sze-
retetnek is. A takaré- és önszegélyző szövet-
kezet által utat és módot talált a szegényebb
sorsu kereskedő és iparos, valamint a földmi-
ves hiteligényeinek kielégítésére — és arra,
hogy társadalmunk ezen osztálya takarékos-
sághoz szoktattassék, és egyúttal alapját ve-
tette meg egy intézménynek, mely lassan és
biztosan emelkedve, idővel képes lesz a bras-
sói magyarságot egészen függetleníteni a többi
bankok és pénzintézetek alól. A magyar óvá-
da által felszabadította gyermekeinket a német
ilynemű intézetek német szelleme alól és biz-
tosítékot teremtett arra, hogy gyermekeink
már zsenge koruktól kezdve magyar szellem-
ben, a hazaszeretet szellemében fognak felne-
veltethetni. A szegény gyermekeket segélyező
egylet végül a felebaráti szeretet legszebb gyá-
korlása; a nyomor és inség által ugy is elég-
gé sujtott szegény szülők egyik nagy és nehéz
gondjának, a gyermekek ellátásának keserves
gondját enyhíteni vállalkozott és a társadalmat
ugy is eléggé fenyegető proletáriátusnak bár
részbeni megszüntetését tette feladatául.

És ezen négy intézmény egymást ki is
egészíti, ugyszólva egymásból foly, mert ezen
intézmények végig kísérik az embert az életen,
egy egész életen át; és a brassói társadalom,
a magyar társadalom ma már önérzettel te-
kinthet ezen intézményeire, mert elmondhatja,
hogy születésétől kezdve gondozása alatt áll
ezentul itt minden gyermek és minden meg-
nőtt ember. Mert a tanulni kezdő gyermeket
bevezetve óvodájába, ha nagyobb lesz, itt ma-
gyar tanintézeteink művelik tovább, és ha ki-
lép az életbe, hiteligenyeit kielégíti és takaré-
kosságát fejleszti magyar pénzintézetünk, míg
végre hazafias érzületének és felebaráti szere-
tetének fejlesztésére rendelkezésére áll a kultur-
egylet, ezen szentély, mely ma már százazrek
imáját egyesíti a hazaszeretet oltáránál.

Hogy ezen és a többi, itt ezuttal nem
érintett intézmények létesítése sok és nehéz

fáradtságot okozott azoknak, kik ezen intézmé-
nyek létrehozását kezdeményezték és azok meg-
alapítását eszközölték, az kétségtelen; és ha
bár mindennapi dolog szokott lenni a háládat-
lanság, szeretjük remélni, hogy a magyarság,
mely képes volt ily intézményeket létesíteni
és ez által önmagának örök emléket biztosítani
a jövő nemzedéknél, nem fogja soha szem elől
tévesztetni, hogy ha az ezen intézmények ala-
pitóitól elismerését valaha megvonná is, leg-
főbb gondja legyen ezen intézményeket min-
dig olyan kezekre bízni, melyek már a ma-
gyarság érdekében való önzetlen működésüknek
elég biztosítékát adták és melyek képesek is
legyenek mindig szem előtt tartani azon ma-
gasabb szempontokat, melyek itt a magyarság
ügyeinek vezetése avagy intézése körül mel-
lőzhetlenek és melyek e két szóban foglalha-
tók össze: „önzetlen hazafiság!”

Dr. W. I.

Belföld.

Brassó, február 11. (Országgyűlés.) A pénz-
ügyminiszterium költségvetésének részletes tárgyalását
befejezte 8-án a képviselőház. Felszólalások történtek
a fegyveradó, hadmentességi díj és a bélyegnél Lu-
kács Gyula határozati javaslatot adott be, mely sze-
rint a kormány utasíttatnék, hogy a vidéki hírlapokra
nézve a hirdetési bélyeg megszüntetéséről törvényja-
vaslatot terjesszen be. A ház azonban a határozati
javaslatot a pénzügyminiszter felszólalása után mel-
lőzte. Különösen a dohányjövédéknél fejlett ki hosz-
szabb discussió. Majd az állami jószágigazgatóságok
és az állami jószágok tételeinél történtek felszólalá-
sok. Lázár Ádám az aldunai vidékre telepített buko-
vinai székelyek helyzetéről intézett kérdéseket a pénz-
ügyminiszterhez, ki azokra nyugtatólag válaszolt. —
A budget tételei változatlanul szavaztattak meg.

A közmunka- és közlekedésügyi miniszterium
költségvetésének részletes tárgyalásában az államvas-
utakig haladt 9-én a képviselőház. A tárgyalás Lukács
László előadó tájékoztató s a ház által osztatlan fi-
gyelemmel hallgatott beszédével vette kezdetét. Fel-
szólalások történtek a központi igazgatás, kőutak,
posta és különösen az államvasutak tételeinél. Baross
miniszter mindannyiszor megadta a szükséges felvi-
lágosításokat és czáfolatokat. Egyik felszólalásában
kiemelte a miniszter, hogy a közmunka törvényjavas-
lat nagy részben kész s a jövő országgyűlésen elő-
terjeszthető. — Az államvasutaknál Bottlik, Dob-
ránszky, Törs, György Endre és Baross miniszter

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A multat gyászolom.

Hjah! asszonyom, kegyed
Mosolyog szavamon,
Ha elmondom, hogy én
A multat gyászolom;
S komor tekintetem
Ha olykor felderül,
— Langy szellő érint csak
A mult emlékirtil.

És ön elhiheti
Azt nekem, asszonyom,
Hogy van okom, ha én
A multat gyászolom.
Mert lássa — elmondom,
Még ha ki is nevet —
Vannak itt e földön,
Vannak oly emberek,
Kiknek szívében, ah!
Csak egyszer él tavasz,
S ha az elmúlt — vissza
Soha, soh'sem jön az!
... Az én szívemben is
Élt egykor a kikelet.

Szerettem én a dalt,
A rózsalevelet;
Hő vágyat érezék,
Ha láttam a madárt,
Mely erdő sűrűjén
Párjára rátalált.

— S csöndes alkonyórán
Ha most eszembe jut
Az első csók, szemembe
Hő könyek árja fut...
És ön elhiheti
Azt nekem, asszonyom:
Nagy okom van, ha én
A multat gyászolom!

M.

Na so was!

(Utczai töprenkedés.)

Megtörtént rajtunk a szégyen. Megkereszteltek
bennünket pap nélkül és nem is a templomban. Nem
volt lakoma, nem keresztapa. Hivatlan emberek erő-
szakot követtek el rajtunk. Weisz Mihály öregapánk
megfordult a sirjában, midőn a brassói képviselő tes-
tület a Szeles-utczát „Michael Weisz” utczának ke-
resztelte. Ha Weisz 1569-ben, midőn a napvilágot
Medgyesen meglátta, tudta volna, hogy a brassói szá-
szok az ő nevével fogják a szappanbűzös Szeles-utczát

megkeresztelni, akkor nem tartotta volna fel 1612.
október 8-án Báthory seregét, midőn ez Brassó ellen
nyomult, hanem felperzsellette volna egész Brassót.
— Fel nem foghatjuk, hogy miért nem tetszett a vá-
ros képviselő-testületének az „altehrwürdiger” Széles-
utca német neve: „Nonnengasse”. Ha e szűzies
hangzásu nevet nem is tűrhette tovább Brassó város
kommunitása, akkor mi tiltakozunk ezen erőszakos
névesere ellen, mely épenséggel nem illik a „Nonnen-
gasse” helyébe. Már azt hittük, hogy magyarosítani
fognak minket és talán „Báthory” nevet adnak ezen
utcának, mert hiszen a szászok Weisz Mihályt Bá-
thory mellett szeretik említeni.

Miután azonban látjuk, hogy tulajdonképen nem-
zetiégi aspirációk vezették a kommunítást, midőn a
Szeles-utcának nemzeti jellegű nevet adtak, különös-
nek tartjuk, hogy épen a szappanbűzös utca lett a
hős Weisz nevével diszítve. Pedig jobban illett volna
a „bűdös” elnevezés, mert a ki gyakran megfordul
a Szeles-utcában, az nagyon jól tudja, hogy még a
legnagyobb nátha mellett is alig lehet ez utcán végig
menni. Nem csodáljuk tehát, ha Weisz Mihály meg-
fordult sirjában, mert a széles-utczai szappanbűz még
Weisz koporsójába is behatolt.

Hogy az eddigi „Kirchhof” „Honterus-Hof”-nak
lett átkeresztelve, azon nem csodálkozunk, mert Hon-
terus csakugyan sokat tett a széles iskolákért és ma-
terus csakugyan sokat tett a széles iskolákért és ma-

emelteket szót. A miniszter egy tüzetes és élénk tesszéssel fogadott beszédben, egész csoport számadattal mutatta ki, hogy a kormány a vasutak igazgatása körében a takarékosagra törekszik; igazolta, mi okból vannak ott, a hol vannak az üzletvezetőségek; kimutatta az államvasutak közgazdasági jótékony hatását is.

K ü l f ö l d.

Brassó, febr. 11. (Németország és a háború.) A „Pol. Corr.” berlini külön levelezője kifejti, hogy azon körülmény, hogy illetékes körökben a legkomolyabban igyekeznek a fenyegető veszélyt elhárítani, arra a reményre jogosít, hogy a béke fentartható lesz, de ép oly kevésbé vitatható el, hogy veszély csak ugyan létezik. Sokkal ajánlatosabb e pillanatban rámutatni egy lehető háború borzalmaira, semmint bizakodni a békében, mert a háború lehetősége sokkal közelebb van. Németország minden érdeke arra irányul, hogy a jelenlegi birtok állapot fentartassék s ennek védelmére kész fegyverhez nyulni. A ki Franciaországban a békét óhajtja, annak azt kell mondania a francia népnek, hogy mondjon le minden oly törekvésről, mely az 1871. év előtti határok visszahelyezésére irányul. E pontban kulminál a háború és a béke kérdése; s a mi Németországban történik, az nem egyéb, mint készülődés az eshetőségre. Ez a berlini irányadó körök felfogása a helyzetről.

Brassó, febr. 11. (A bolgár kérdés.) Sophiában bire jár, hogy Zankov arról értesítette politikai barátait, mikép a nagyvezér elé terjesztett programja megnyerte Nélidev orosz nagykövet helyeslését. Itteni politikai körökben e hírek hitelt nem adnak.

A porta Zankov és Vulkovics a bolgár kérdés megoldására nézve a következő négy pontban állapodtak meg: a regensség rekonstruálása, koalíciós miniszterium alakítása, mely eldönti, vajjon megmaradjon-e a jelenlegi sobranje vagy pedig új választások rendeltessenek el; elismerése az új kormányban képviselt három pártnak; három trónjelölt — köztük a mingreliai herceg — kijelölése.

Román lapszemle.

„Gazeta”, „Tribuna” keresztüztbe fogták Babest, az országgyűlésen tartott beszéde alkalmából. Hiszen jó és helyes, a mit ő ott elmondott a rendelkezési alapról, a „Tribuna” kémeiről, a vakondokokról, de nem csak ezeket kellett volna, mint a passivista román párt vezére, hogy elősorolja.

Beszélni kellett volna a natio elkobzott jogairól, a román nyelv üldözéséről s tudom is én, hogy még mi mindenféle sérelemtől, melyek miatt olyan mostoha a mostani élet a passivistákra nézve. — Aztán mintha valami változás is történt volna Babes lelkületében.

Lám, ha Szebenbe érkezik, a metropolitához szokott egy idő óta szállni... Még megérjük, hogy e két tulzó nemzetiségi lapnak maga Babes sem elég nacionalista, még belőle is reneget találnak csinálni. A bizony nem lehetetlen! Ha még Babes sem elég tellivérű nacionalista, ha Dimitrivich szerb képviselőnek a kicsike körmét sem éri el azzal a beszéddel: mit

ga a gimnázium is Honterus után van nevezve. — Csodáljuk azonban, hogy Oberth ur nem tiltakozott az új elnevezés ellen és nem kérte, hogy „Oberth-Hof”-nak nevezzék el. Van okunk ragaszkodni ahhoz, hogy a Kirchhof nem Honterushofnak, hanem Oberthhofnak nevezessék el és tiltakozunk más elnevezés ellen.

Az Új utcza „Spitalsneugasse” helyett ezután a „Schluchtweg Spitalsgasse” nevet kapja. Hogy miért, azt nem tudjuk. Ez elnevezés azonban a legigazságtalanabb és igazán bámuljuk, hogy senki sem tiltakozott ez új elnevezés ellen. — Pedig sokféle ház van ez utcában, mely után nevet lehetett volna adni. Ez utcában van „Versailles”, a „Schwarzburg” és még több nevezetes ház. Illőbb lett volna ez utcát talán Versailles tendenciájának megfelelően „Magyargyűlölő” avagy „Schuldenmacher” utcának elnevezni.

És hogyan feledkezett meg a nemes képviselőtestület Bartschról? Nem szebb és illőbb lett volna valamelyik utcát e híres ember után is elnevezni? Avagy elegendőnek tartja a t. képviselőtestület a piaczi monumentumot emlék gyanánt?

Bármilyen történjék, mi tiltakozunk az új elnevezés ellen és apellálunk a képviselőtestület tagjainak komoly és nem erőszakosan keresztelni akaró részére. Na so was!

A néveserélt utcák.

mondanak akkor a miniszterelnöknek Babes beszédére adott rövid válaszára.

Nem tetszik az sehogy sem s mi ezt nekik tökéletesen elhiszszük. Nem született még meg az a miniszterelnök, a ki őket ki bírná elgítetni, ha csak a fehér hollóból nem lesz miniszterelnök, erre pedig még a mostani lőporszag világban sincs sok kilátás. Hát Bretiano kielégítené őket? Még ugy sem, mint a magyar miniszterelnök. Ott van a romániai ellenzék. Egy vérből való a szabadelvű kormánypárttal s még is mit látunk.

Rálőnek, meg akarják gyilkolni nyomorult bérenczek s az ellenzék védelmébe veszi az ilyen orgyilkosokat. Ezért aztán beverik az ellenzéki lapok szerkesztőinek ablakait. Ez nem elég. Az orgyilkossággal vádolt egyéneket az ellenzék czimeres ügyvédei védelmezik s mikor a vádlottakat felmentik, az országgyűlésen és senatusban interpellációk özönével teszik lehetetlenné a komoly tanácskozást. Hasztalan idézik a kormány lapjai a híres angol példabeszédet, mely azt mondja, hogy „az idő pénz.” Mit nekik az idő, ha nincs pénz, ha nem juthatnak a szabadelvű párt tömörsége miatt hivatalokba. Ott a pénz, azokat kell elfoglalni.

Ime, még Bretiano sem tudja kielégíteni az ő drága véreit. Már most hol van, hol lesz valaha olyan magyar Tisza, a ki a nationalisták ábrándjait képes lenne kielégíteni. — De hát mindig így fog ez menni?

Aligha nem, mindaddig, míg a nationaalisták be nem látják, hogy azon az uton nem boldogulnak. Talán kezdik is belátni, mert ime azt is megértük, hogy a „Gazeta” nem csak bennünk keresi bajaiknak forrását, hanem önmagukban is. Valóságos böjti prédikáció egyik vezérczikke (21. sz.) a natio értelmisége ellen.

Előbb természetesen minket mutat be olvasóinak. A kik akadályozzuk kulturájuk fejlődését. Lapjaikat, könyveiket, főleg históriás könyveiket eltiltjuk. A működési tért felette szűkre szabtuk az ő számukra; de már aztán ezen a szűk téren, a lapirodalom és tankönyv-irodalom terén még is sokkal többet tehetne — úgy mond — a román értelmiség. Lapokat a román urak nem igen szeretnek járattani. Különösen a „Gazeta” és „Tribuna” járatása jár bajjal, mert nem szeretnek ezek miatt nagyon előjáróikkal összeütközni.

Járatják tehát a magyar lapokat s ezek között a „Magyar Állam”-ot. Ez a papoknak szól. A román szépirodalmi lapok az idegenekkel nem versenyezhetnek s így a művelt román nők inkább idegen képes lapokat s könyveket olvasnak. A regényirodalom felette szegényes, tíz év alatt alig jelent meg valamire való román regény. Írók, minő Hugó Viktor, Dumas, avagy a milyenek a német regényírók, mikor fognak ilyen pártolás mellett születni a natio kebelében?

A magyar regényírókról szó sincs. Hát még ilyenek is léteznek? Legtöbbet lehetne a nevelés-oktatási művekkel szerezni, ha az érsekek népkönyvtárakról gondoskodnának. Jelenleg megmondhatná Petri Vazul, hogy mibe kerül román tankönyvet kiadni... Lám ez egyszer mellettünk kaptak a román urak és urhölgyek is.

Válják javulásukra. Asia zeu!...

Czenkalji.

Utasítás a népfölkelésre vonatkozólag a magyar korona országaiban.

(Folytatás.)

A népfölkelésre kötelezett azon egyének, kik a 19-ik életévük betöltése előtt önkéntesen a hadseregbe (hadi tengerészetbe) vagy a honvédségbe léptek (1886. évi XX. törvényezikk 2. és 3. §.) nem az életkoruknak megfelelő évfolyamokba, hanem korukra való tekintet nélkül: a 12 évi védkötelezettségük teljesítése után következő első 5 éven át a népfölkelés 2. ik osztályába osztatnak be.

A népfölkelésre kötelezettek átvitele a népfölkelési lajstromokba, az 1887-ik évet megelőző évfolyamokra vonatkozólag.

A népfölkelési lajstromokba az összeíró lajstromokból csak a népfölkelésre kötelezett azon egyének irandók át, kik a népfölkeléshez tényleg rendelkezésre állanak.

A. A katonailag kiképezettek (A) alosztályába az illető népfölkelési összeíró lajstromokból a népfölkelésre kötelezett mindazon katonailag kiképzett egyének beiratnak, kik az ezen utasítás 48. pontja értelmében törölendők kihagyása után, a népfölkelés e rendelkezésre maradnak.

B. A katonailag ki nem képzettek (B) alosztályába, először az illető évfolyamoknál a nyilvántar-

tásra illetékes hadseregbeli vagy honvédsapatnak erre vonatkozó előjegyzéseiből azon katonailag ki nem képezett egyének iratnak be, kik a póttartalék és a honvédség nyilvántartására állanak.

3. §. A népfölkelésre kötelezettek nyilvántartása.

A népfölkelés nyilvántartása az által történik, hogy az erre kötelezett egyének a népfölkelési lajstromokba fölvetetnek, illetőleg azokból töröltenek.

A népfölkelési lajstromokban való időszakos fölvetel minden év kezdetén, a védkötelezettség teljesítése után az előző év december 31-ével a honvédségből, a hadsereg vagy hadi tengerészetből elbocsátott, — valamint a 19 éves korba lépő egyéneknek besorozása által történik.

A törölések a népfölkelési lajstromokból évenként részint a fősorozás befejezése után június 1-ével történnek az által, hogy a sorozás eredményének megfelelőleg azon egyének, kik a hadseregbe (hadi tengerészetbe) vagy honvédségbe soroztattak, fogytékba hozatnak, azaz a népfölkelési lajstromokban töröltenek; részint az által, hogy minden év végén a népfölkelés évfolyama hagyatik.

A népfölkelő csapatok alkalmazása:

A) Katonailag szervezett népfölkelő csapatok, mire kizárólag katonailag kiképezett elemek alkalmaztatnak.

B.) Kiegészítések készentartására.

C) Egyéb hadi szolgálatok teljesítésére alkalmas személyzet kiállítására, ilyenek:

a) különféle kézművesek, b) egészségügyi személyzet, c) sütők és molnárok, d) munkások.

Fegyveres népfölkelő csapatok alakítása.

a) Népfölkelő gyalog-zászlóalj.

Minden népfölkelési járásban elvileg egy első osztályú népfölkelő gyalog-zászlóaljnak egy pót századdal és egy 2-ik osztályú népfölkelő gyalog-zászlóaljnak (pót század nélkül) alakítására az előkészületek megteendőek.

Az 1-ső osztályú népfölkelő-zászlóaljak az illető népfölkelési járás nevével és számával jelöltetnek meg, p. l. m. kir. debreczeni 7-ik népfölkelő-zászlóalj.

A 2. osztályú népfölkelő-zászlóaljak az illető járás neve mellett az 1. osztályuknak megfelelő sorrendben 93 tól 184-ig folyó számokat viselnek, pl. m. kir. debreczeni 99-ik népfölkelő zászlóalj.

A népfölkelési pótcsapatokhoz katonailag ki nem képzett egyének (volt lovasok stb.) is oszthatók be, kik ott azonnal megfelelően kijelölendők.

A zászlóalj keretek már békében kijelölendők.

A tiszteket a honvédelmi miniszter jelöli ki és azokat a zászlóaljakhoz megfelelően beosztja.

b) Népfölkelő huszárcsapatok.

A népfölkelő huszárcsapatok a honvédhuszárcsapatok állomás helyein állittatnak fel, hol azoknak összes ruha felszerelési és fegyver készleteik is őriztetnek.

Összesen 40 önálló népfölkelő huszár-század fölállítására teendőek meg az előkészületek.

Két-két századra azok alakítása helyén egy pót-felső század állítandó fel.

A népfölkelő huszár-századokba csak oly legénység osztható be, mely a lovasságnál szolgált és ugyanott nyerte katonai kiképezését.

A népfölkelő huszár-századnak szervezete azonos egy honvédhuszár-századéval.

A század-keretek, ép úgy, mint a népfölkelő gyalog-zászlóaljaknál, már béke idején kijelölendők.

(Folytatása következik.)

Hol az igazság?

Az alábbi levelet vettük Örtel János krizbai ág. ev. lelkész urtól, melynek — bár néhány helyén teljesen indokolatlan kifakadást tartalmaz — az audiatu et altura pars elvénél fogva egész terjedelmében készséggel adunk helyet, alább megtéve reá észrevételeinket.

A levél így hangzik:

Krizba, 1887. február 4-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

A napokban mások által lettem figyelmeztetve, hogy valaki a »Brassó« 12. sz. helyi és vidéki hírek rovatában rólam is megemlékezett. A megemlékezésre válaszolok s hiszem, hogy szerkesztő ur lesz oly lovagias, miszerint lapjában, ha már megengedte a támadást, meg fogja engedni a védekezést is.

Egy valaki az »Ellenzék“-nek azon tudósítást küldte be, hogy Brassóban a kultúregyleti gyűlésben, Rombauer és Harmath urak, a »Szászok igazsága« című mű felett igen erősen összeszóllalkoztak volna. A mennyire értesítve vagyok, ezen alaptalan hirt legközelebb fenntnevezet urak egy egyetértő »Nyilatkozat“-tal fogják megczáfolni s ezzel azon erkölcsi igaz-

ságnak fognak kifejezést adni, hogy a hazugság a léleknek szennyfoltja.

A mennyiben a tudósító szíves volt figyelmét a „Brassó“-ban indítványomra nézve kiterjeszteni, fogadjja viszont figyelmemet — és következő észrevételeimet:

A tudósítónak azon állítása, hogy az „indítvány“ nélküli a komoly alapot, csakis állítás, de nem bizonyítás. Állítani bárki bármit állíthat, ezt megteheti a korlátolt eszű ember is, de az állítást okos érvekkel bizonyítani, ez már azután valami. A tudósítónak állítására egyszerűen megjegyzem, hogy eljárása nem volt férfias, annál kevésbé igazságos és legkevésbé tisztességes.

Az erkölcsi igazság, örök igazság s áll az: a ki másat lenéz, az csak önmagát alacsonyítja le, az az ember pedig, a ki elhitheti magával, hogy ő az egyedüli, a ki mindent jól tud, az csak csalódásban lehet gazdag.

E téren a tudósítót követni nincs szándékom. Indítványom, hogy bírja a komoly alapot, azt bizonyítja a kultüregetli és az egyházmegyei gyűlésen megtörténtek. A megtörténteket pedig meg nem törtétekké tenni nem áll hatalmában sem a tudósítónak, sem nekem, de egy földi halandónak sem.

A kultüregetli gyűlésben felmerültek után indítványomat, mint nagyon is komoly alappal bírót, az 1887. január 13-án Brassóban tartott egyházmegyei közgyűlésen megtettem s azt tizenegy magyar evangélikus egyháznak kiküldött s megjelent képviselői egyhangulag elfogadták s elhatározatott, hogy a brassói fiókegylet választmányának és a kolozsvári központi választmányának „kivonat“-ban megküldessék. Megtörtént.

Megjegyzem, hogy a fentnevezett egyházmegyei gyűlésen többen voltak olyanok, a kik a brassói kultüregetli brassói fiókjának is választmányi tagjai és azok is egyhangulag elfogadták azt az indítványt, miről tudósító oly kicsinylöleg, de minden bizonyítás nélkül azt állítja, hogy az nélküli a komoly alapot. Ebből kifolyólag tudósítónak azon állítását vagy a tudatlanság, vagy a félrevezetés, avagy a rosszlelkűség kifolyásának kell tekintenem.

Az első kettőre fátolt dobok, utolsót rágalomnak nyilvánítom s ezt fenntartom mind addig, míg tudósító az indítványozól és ez indítványt elfogadó egyházmegyei közgyűlést arról meg nem győzi okos érvekkel, hogy az indítvány és a határozat csakugyan nélküli a komoly alapot.

Legyen arról meggyőződve a tudósító, hogy tollamat nem mártottam s nem is fogom mártani soha olyan folyadékba, a minek undorító szaga van, tudván azt, hogy az olyan szagtól a tisztességes emberek undorral szoktak elfordulni. Mártom a helyett mint lelkész, tollamat a szentírásnak tentatartójába s onnan tudatom, hogy a rágalom undok bűn, a mi által az ember az istennek országát nem építi, hanem pusztítva rombolja.

Márthatnám még tollamat máshová is s idézhelném a koszos költőnek szavait, de azt szándékosan nem teszem azért, mert tapasztaltam az életben, különösen a társadalmi életben, hogy az erősebb kitételek olykor bírnak ugyan vonzó, de többször taszító, vagyis távolító erővel.

Fentebbi észrevételeimre jogot az istentől s nem embertől nyertem s a midőn nézeteimet elmondotam, befejezésül tudatom: legyen e világon bármiféle testület és társulat, ha az gyűlést tart, megkívánja a rend, az igazság, a becsület, a mi mindenestre több a méltóságnál, hogy a felvett jegyzőkönyv legyen mindenkor hű tükre a lefolyt gyűlésnek. Ha nem az, akkor a jegyzőkönyv elvesztette értékét. — Végeztem.

Szerkesztő urnak jó reménység fejében előre megköszönve a szíveségét, soraimat bezárom azzal az akarattal: béke legyen velünk, mert arra van nagy szükségünk.

Örtel János,
ev. lelkész.

*

A fennebbieken szó szerint adtuk Örtel lelkész ur levelét, melyre azonban most már a „férfiasság, igazság és tisztesség“ szempontjából kell megjegyzéseinket megtennünk.

Mielőtt azonban magával a fenn közölt levéllel foglalkoznánk, az „igazság és becsület“ érdekében elmondjuk a kultüregetli brassói fiókegylet választmányának 1886. nov. 21-én tartott gyűlésében erre vonatkozólag történeteket:

Dr. Weisz Ignác egyleti alelnök bemutatván egy „A szászok igazsága“ című „Egy hétfalusi evangélikus pária“ által írt könyvet, melynek 71. oldalán szó szerint ez áll: „A mi pedig a brassói más felekezeti magyarságot illeti, az sokkal elfogultabb vallásilag, hogysen egy lutheránus egyházzal törőd-

nék, ha mindjárt magyar is az. Megmutatta ezt a kultüregetli alakulásakor is, a midőn a brassói fiókegylet választmányába egyetlen lutheránust sem választott be s azt az egyházat, melynek még Frätschkes is oly nagy missiót tulajdonít, szokás szerint teljesen ignorálta“, a mennyiben ezen állítás egyrészt ellenkezik az igazsággal, mert a választmányba még az alakulásakor 6 ág. ev. lelkész választatott, másrészt pedig vallási elfogultsággal vádolja a kultüregetlet, indítványozza, hogy a választmány jegyzőkönyvileg utasítsa vissza ezen méltatlan vádat.

Ez volt dr. Weisz indítványa. Ezzel szemben Moór Gyula brassói ág. ev. magyar lelkész szólalt fel, kijelentve, hogy — mert a szerző ma személyesen nincs itt, — ő tartja magát legilletékesebbnek a füzet védelmére felszólalni s eliene mondott az indítványnak, akként magyarázva e vádat, hogy a brassói magyar evang. egyháznak egyetlen tagja sem lett a választmányba bevásztva.

Hozzászóltak még a tárgyhöz Harmath Lajos, Rombauer Emil, Skita Mihály s Moór Gyula, ki utóbbi olyanforma nyilatkozatot tett, hogy minden attól függ, hogy ki által iratik.

Mikor Ballagi azt mondta: a ki a kultüregetlet támogatja, a ref. egyházat segíti, senki sem szólalt fel; de hogy most egy kis anonym emberke, kivel különben nem érdemes foglalkozni, mert felszólalni az igazság védelmére, azért már eliene nyilatkoznak. — Erre azután dr. Weisz szólalt fel, s. p. miután kijelentette, hogy az író olyan kis ember, hogy nem érdemli meg a vele való foglalkozást, visszavonja indítványát.

Ez történt a nov. 21-iki gyűlésen. E tárgy azonban újból felrissztetett a december 3-án tartott ülésen s. p. a jegyzőkönyv felolvasása alkalmával, midőn Moór Gyula azt állította, hogy a jegyzőkönyv hibásan vétetett volna fel.

Az „igazság s becsület“ szempontjából ide igtatjuk szó szerint a jegyzőkönyv idevágó pontjait:

„Dr. Weisz Ignác alelnök egy „A szászok igazsága“ cz. művet mutat be, melynek írója többek között a kultüregetli fiókot vallási elfogultsággal vádolja, a mennyiben azt állítja, hogy az ág. ev. egyház ignoráltatik s annak egyetlen tagja sem választatott a választmányba.

Ez pedig ellenkezik a valósággal. A vád méltatlan és jogtalan, mert egyetünk magas céljai tudatában felekezeti kérdést nem ismer és ismernie nem is szabad. Indítványozza tehát, hogy a gyűlés ezen vádatat jegyzőkönyvileg utasítsa vissza.“

Határozat: „Minthogy a tárgyalás folyamán kijelentik, hogy anonym író nem érdemli meg a vele való foglalkozást, alelnök eláll indítványától.“

Ez szó szerint a jegyzőkönyv, mely ellen Moór emelt kifogást, állítván, hogy ő nem mondotta azt, mintha az író nem érdemelné meg a vele való foglalkozást. E körül azután hosszabb polemia folyt, melynek Harmath Lajos napirendre térésre vonatkozó s a többség által elfogadott indítványa vetett véget. Ezzel az ügy el volt intézve, mignem Örtel ur az egyházyűlésen ismét indítványát tette. Örtel ur ott azzal indokolta indítványát, hogy a kultüregetli fiókválasztmány rosszaságát fejezte ki a fennebb vázolt ügyben. Ez pedig szeliden szólva, nem igaz. Már pedig, ha valaki olyan állításra alapítja indítványát, a mely nem igaz, úgy az az indítvány talán mégis nélküli a komoly alapot.

Mi nem vágjuk vissza Örtel ur e kifejezéseit: „rágalmaz“ stb. Csak sajnáljuk, ha Örtel ur félrevezette magát s épen lelkész létére — melyre hivatkozik — „undorító szagu folyadékba“ mártotta tollát.

Az „igazság, férfiasság s becsület“ érdekében mondtuk el a tényállást, habár ahhoz nekünk jogot nem az isten, — mert a hírlapíráshoz isten semmi nemű jogokat tudunkkal osztogatni nem szokott — hanem az igaz igazság szeretete adott.

Hogy Örtel ur indítványát az egyházkerületi közgyűlés egyhangulag elfogadta, az még nem bizonyít semmit, mert a mint egyeseket, úgy lehet testületeket is félrevezetni s épen az ügy érdekében kell sajnálnunk, hogy azon hivatolt urak, kik az egyházi gyűlésnek s kultüregetli választmányának is tagjai, nem világosították fel a gyűlést arról, hogy az indítványnak alapul szolgált rosszaság meg nem történt, az arra vonatkozó indítvány is visszavonott. Meg vagyunk győződve, hogy az esetben Örtel ur — elvesztvén indítványa számára lábait alól a talajt, — visszavonta azt s nem hozta volna újból felszínre a dolgot, a mi feltétlenül megtörténik akkor, ha a jelzett kivonatok az illető elnökségekhez küldetnek, — a mi különben még nem történt meg.

Igenis, uram — legyen béke közöttünk. De nem olyan, hogy egyik kézzel suhogtatni az ostort, sőt üt-

legelni is vele, a másikkal pedig simogatni. Az ilyen békét megköszöni mindenki.

Örtel urnak azonban még valamit akarunk mondani. Sorai végén a jegyzőkönyvek hü voltáról mond egyet-mást. Mert a kultüregetli jegyzője s a „Brassó“-szerkesztője ez idő szerint azonos s a jegyzőkönyvet is ő vette fel, kijelentjük Örtel urnak, hogy: 1. ő nem illetékes annak elbírálására, hogy egy gyűlés jegyzőkönyve, melyen ő jelen sem volt, hüen van-e felvéve; 2. ha a többség hünek találja, alkotmányos szokás, hogy a kisebbség abba belenyugszik, s 3. ha ő mégis azt mondja, hogy a jegyzőkönyv nem hüen van felvéve: akkor — engedelmet kérünk a t. olvasótól — a rágalmozás kifejezés reá száll vissza, a mire pedig isten az ő igéje hirdetőinek tudtunkkal szintén nem szokott eddig jogot adni.

Nem vagyunk barátai az ilyen polémiáknak, de a t. olvasó láthatja, hogy a provokáltak mi vagyunk s megjegyzés nélkül hagyni e levelet annyi volna, mint annak tartalmával egyet érteni, pedig mi most is fenntartjuk azon állításunkat, hogy Örtel ur ismeretes indítványa nélküli — mert valótlanságra van alapítva — a komoly alapot.

Ítélj meg a nagy közönség, melyikünknek van igaza? Nekünk ez utolsó szavunk e tárgyban.

A „Brassó“-szerkesztője.

Helyi és vidéki hírek.

Kinevezés. Mint biztos kutforrásból tudjuk, a helybeli kir. járásbírósnál üresedésben volt a bírói állás Reich Gyula törvéneyszéki jegyző ur által lett betöltve. — Szívből üdvözljük az albiró urat kiérdemlett kinevezetéséhez és örülünk, hogy a kir. járásbírósnak egy olyan kipróbált kitűnő erővel szaporodott, mint Reich Gyula ur, ki különösen polgári ügyekben is rendkívüli jártassággal bír.

Közgyűlések. A „Brassói magyar kaszinó“ febr. 13-án d. u. rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az igazgató választása lesz, minthogy Möller Ede apátplebános ezen állásáról lemondott. — Ugyan febr. 13-án d. e. pont 10 órakor lesz a „Brassói I. takarékos közéleti szövetség“ harmadik rendes (tisztújító) közgyűlése.

A brassói magyar polgári kör saját helyiségében vasárnap f. hó 13-án este 7 órakor egy mulató társas estélyt rendez, melyre tagjai és azok ismerősei ezennel tisztelettel meghívotnak. A rendező bizottság.

Trefort jubileum. A fogarasi állami polgári s közepkereskedelmi iskolában folyó hó 7-én Trefort Ágoston vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur ő excellenciája 70 ik születésnapja alkalmából iskolai ünnepély volt. Az ünnepélyen részt vettek: Schreiber Ferencz kir. tanfelügyelő ur, a tanári kar s mindkét nembeli tanuló-ifjúság. A „Szózat“ elénekzése után Váro Béli igazgató ur igen szép szavakban adta elő az ünnepelt életrajzát, kiemelve, hogy egyuttal ő excellenciája 50-ik évi írói jubileumát is üljük, továbbá azt, hogy ő excellenciája tudományos s munkássága által elérte azt a legmagasabb kitüntetést, melyet polgári ember elérhet. „Isten áld meg a magyart“ elénekzésével az ünnepély véget ért. Az ünnepély alkalmával a kir. tanfelügyelőség s az állami tanintézetek tantestülete táviratilag üdvözölte ő excellenciáját.

Lavinává vált katona. Nagyváradon kedden d. u. a Körös lejtős partján, az ugynevezett garasos hid mellett furcsa eset történt. Egy tiszt szolga a magas hóval fedett part lejtős útján, egy dézsával hátán lefelé a Körös vizéhez igyekezett. Alig tett néhány lépést, mindkét lábán elcsuszott s fejlel lefelé fordulva gurult le óriási sebességgel a meredek domboldalon. Utjában a süppedékes hó fehér takarójával vont a be. Mire leért, nem látszott semmi a katonából, egy nagy alakta an hótömeg feküdt a vízparton. A fönn sétálók csak azt vették észre, hogy a hótömeg mozogni kezd magától, foro jobbra-balra, folyton kisebbedik és egyszerre csak a lavina megint álváltozik privátdinerré. Egy kis ijedtségen kívül semmi baja sem történt.

Bombamerénylet Lyonban. Lyonban, az igazságügyi palota mögött, a közvetlenül e mellett fekvő rendőri bizottsági épület rácsozata irányában két bomba robbant szét. Két rendőrügynök, kik az első robbanás hallatára az épületből kisiettek, a második bomba szétrobbanása által könnyen megsebesültek. Mint biztosan állítják, ezzel egyidejűleg Saint-Etienneben, a rendőrségi felügyelő ablaka előtt is robbant fel egy bomba.

Socialisták Londonban. Az angol fővárosból távirják mai kelettel: Minthogy a socialisták által rendezni szándékolt faklyásmenetet a rendőrség betiltotta, ennek folytán a socialisták tegnap este a Clerkenwell Green-en tüntetést rendeztek, melynek végeztével a kelet irányában vonuló néptömeg az utba eső kirakatok közül néhányat bezuzott és több boltot kifosztogatott. A rendőrség a rendet helyreállítván, több egyént letartóztatott.

Értsük meg egymást ma este 7 órakor a szokott helyiségben.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

a Lenszeren 26. szám alatt lévő bolthelyi-
ség szent-Mihály napjától fogva.

Bővebbet az ugyanezen ház I-ső emeletén lakó
háztulajdonosnál.

(73) 1-6

M e g h i v á s.

Az „Első brassói takaré- és önszegélyző szövetkezet“
f. 1887. évi február hó 13-án délelőtt pont 10 órakor a városi tanács-
ház termében megtartandó

III-ik rendes közgyűlésére

a. t. cz. tagok tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai:

- 1) Megnyitó az igazgató által.
- 2) Közgyűlési elnök és jegyző választása.
- 3) A felügyelő bizottság jelentése az évi forgalom és zárszámadások meg-
vizsgálásáról és a felmentvény megadása.

- 4) Évi költségvetés megállapítása.
 - 5) Kamatláb megváltoztatása.
 - 6) Indítványok tárgyalása.
 - 7) Igazgató, aligazgató, pénztárnok, jogtanácsos, 10 választmányi, illetve
felügyelő-bizottsági és 4 póttag megválasztása.
- Brassó, 1887. január hó 27-én.

Az igazgatóság.

Az elveszett
és elgyengült
férfi-erő,
tehetetlenség.

(410) 9-52

Biztos segély! A cs. kir. szab.
carbon nemiszervi zuhanyval bárki
is meggyógyíthatja (külsőleg használ-
va) biztosan s állandóan, gyakran már
24 óra alatt, még ott is, a hol már
semmi sem használt, még az évek óta
tartó tehetetlenséget is. Kélemes, ész-
revetlen gyógy mód, tökéletes kigyó-
gyulás káros izgatás nélkül. A leg-
előkelőbb professzorok és orvosi szak-
lapok, a legmeglebbebb orvosi ajánla-
tok s a gyökéresen kigyógyítottak kö-
szönő iratai minden érdek nélkül ajánl-
ják a szenvedőknek a carbon-zuhany
azonnali megrendelését, mely állandó
sikert biztosít. Teljesen felszerelve s
használati utasítással és orvosi jóvá-
hagyással 5 fnt 80 kr. — Tioktárás
melletti megküldés és esomagolásnál
a tartalmat és eredetét nem áruljuk el.

Dr. Altmann Károly
cs. kir. szabad. carbon-zuhany főrak-
tára és rendelő-intézete a titkos beteg-
ségek részére: Bécs, VII. Mariahilf-
strasse Nro. 80.

Az „Első brassói takaré- és önszegélyző szövetkezet“

1886. évi forgalmi kimutatása.

Bevétel.

Kiadás.

	forint	kr.	forint	kr.
Az 1885. évről áthozott pénzkészlet . . .	10	37		
Tőke törlesztések	445	24		
Rendes kamatok	315	52		
Késedelmi kamatok	72	96		
1887. évre előre felvett kamatok	433	39		
Heti betétek	134	28		
Letétek	231	16		
Leszámitolt váltókra	216	—		
Elszámolás és átruházási díjak	35	61		
Beírás-, könyv- és alapszabály díjak . . .	250	82		
Váltó- és kötvény-díjak	147	84		
Fizetés-mulasztásokért	3	42	106894	61
			106894	61

Brassó, 1886. évi december hó 31-én.

	forint	kr.	forint	kr.
Kiadott kölcsönök	61357	01		
Visszafizetett heti-betétek	668	96		
„ „ letétek	14529	27		
Visszleszámitolt váltók	26763	—		
Háztartási költségek	535	42		
Állami adóba	214	44		
Kifizetett folyó kamatok	459	02		
Tisztviselők díjai 1885-re	600	12		
1887. évre átvitt pénztári készlet . . .	1767	37	106894	61
			106894	61

Piblinger Ede, s. k.
pénztárnok.

Nagy István, s. k.
igazgató.

Rác József, s. k.
könyvvezető.

A fenti számlát a szabályszerűen vezetett könyvekkel tételről tételre megvizsgáltuk és azokkal tökéletesen megegyezőnek találtuk.

Folyovits Miklós, s. k.
felügyelő bizottsági tag.

Mayer József, s. k.
felügyelő bizottsági elnök.

Verzár ukács, s. k.
felügyelő bizottsági tag.

Cselekvő állapot.

M é r l e g - s z á m l a.

Szenvedő állapot.

	forint	kr.	forint	kr.
1887. évre átvitt pénztári egyenleg . . .	1767	37		
Váltók- és kötvényekben (463 darab) . . .	45790	69		
Hátralékos kamatok	32	85		
Leltár 10%-os használati leszámítás után .	332	10	47923	01
			47923	01

Brassó, 1886. évi december hó 31-én.

Piblinger Ede, s. k.
pénztárnok.

Nagy István, s. k.
igazgató.

Rác József, s. k.
könyvvezető.

A fenti számlát a szabályszerűen vezetett könyvekkel tételről tételre megvizsgáltuk és azokkal tökéletesen megegyezőnek találtuk.

Folyovits Miklós, s. k.
felügyelő bizottsági tag.

Mayer József, s. k.
felügyelő bizottsági elnök.

Verzár Lukács, s. k.
felügyelő bizottsági tag.

Tartozik.

Veszteség- és nyeresemény-számla.

Követel.

	forint	hr.	forint	kr.
A heti betétek tőkésített kamatai	924	17		
A takaré-letétek „ „	288	21		
A tartalék-alap „ „	9	60		
1887. évre átvitt előre felvett kamatok . .	433	39		
Heti betét, letét és leszámított váltók kamatai	459	02		
Háztartási költségek	532	45		
Állami adóba	214	44		
Leltár-elhasználásért 10% levonás	36	90		
Tiszta nyeresemény	1265	47	4163	65
			4163	65

Brassó, 1886. évi december hó 31-én.

Piblinger Ede, s. k.
pénztárnok.

Nagy István, s. k.
igazgató.

Rác József, s. k.
könyvvezető.

A fenti számlát a szabályszerűen vezetett könyvekkel tételről tételre megvizsgáltuk és azokkal tökéletesen megegyezőnek találtuk.

Mayer József, s. k.
felügyelő bizottsági tag és elnök.

Verzár Lukács, s. k.
felügyelő bizottsági tag.

Folyovits Miklós, s. k.
felügyelő bizottsági tag.